

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

кафедра транспортних засобів та спеціальної техніки, кафедра інженерного забезпечення та технічних засобів охорони
кордону, кафедра логістики інженерно-технічного факультету

СИЛАБУС

**НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 7 «ФІНАНСУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДПСУ»**

Навчальна дисципліна «Фінансування та забезпечення діяльності ДПСУ» вивчається на другому (магістерському) рівні вищої освіти у галузі знань 25 Військові науки, національна безпека, безпека державного кордону зі спеціальності 256 Національна безпека (сфера прикордонної діяльності) для підготовки офіцерів оперативно-стратегічного рівня Державної прикордонної служби України.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Для цілей силабуса терміни вживаються у такому значенні:

автономність і відповідальність - здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності;

знання - осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

інтегральна компетентність - узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності;

кваліфікація - офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважений компетентний орган встановив, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами (вимогами);

кваліфікаційний рівень - структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня;

компетентність/компетентності - здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості;

комунікація - взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

результати навчання - компетентності (знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості), які набуває та/або здатна продемонструвати особа після завершення навчання;

уміння - здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

В межах курсу підготовка офіцера-керівника оперативно-стратегічного рівня здійснюється шляхом надання знань, вироблення вмінь та формування практичних навичок необхідних для виконання обов'язків на посадах керівного складу ДПСУ, формування здатності розв'язувати складні задачі і проблеми прикордонної діяльності у галузі національної безпеки, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, інтегрування знань різних сфер національної безпеки, автономне прийняття рішень в складних і непередбачуваних умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог, що потребує застосування нових підходів і прогнозування, створення відповідної бази для подальшого професійного становлення та самовдосконалення з урахуванням конкретних потреб Державної прикордонної служби України.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

Всього 6 кредитів (180 годин): навчальна робота – 62 год., індивідуальна робота – 58 год., самостійна робота – 60 год.;

МЕТА КУРСУ – полягає у підготовці керівного складу ДПСУ, який здатний здійснювати управлінські дії щодо фінансово-економічного, матеріального, технічного та інженерного забезпечення в різних умовах оперативно-службової діяльності Адміністрації та регіональних управлінь ДПСУ

Завдання навчальної дисципліни – надання слухачам теоретичних знань та практичних вмінь щодо порядку організації, планування та контролю фінансово-економічного та матеріально-технічного забезпечення в Адміністрації та Регіональних управлінь ДПСУ

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у слухачів наступних **програмних компетентностей**:

А) загальні компетентності:

ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-7 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК -12 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Б) фахові (спеціальні) компетентності:

ФК-1 Здатність до узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції ДПСУ та інших складових сектору безпеки і оборони України, розробки пропозицій, спрямованих на його вдосконалення.

ФК-4 Здатність до управління діяльністю центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, його структурних підрозділів, а також територіальних органів у повсякденних умовах, в умовах загострення воєнно-політичної обстановки та інформаційно-психологічного протиборства, в особливий період, при локалізації та нейтралізації кризових ситуацій, під час участі у межах своєї компетенції у заходах, спрямованих на боротьбу з організованою злочинністю, тероризмом, на припинення діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), на протидію незаконній міграції.

ФК-5 Здатність до організації бойового застосування сил та засобів ДПСУ з метою участі у забезпеченні воєнної безпеки держави: оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності.

ФК-11 Здатність до управління ресурсним забезпеченням та фінансово-економічною діяльністю ДПСУ.

ФК-12 Здатність до організації правового та соціального захисту особового складу ДПСУ.

Рівень компетентності оцінюється за його готовністю до управління ресурсним забезпеченням та фінансово-економічною діяльністю ДПСУ та регіональних управлінь в різних умовах обстановки та режимах функціонування, а також під час планування та реалізації виконання складних форм оперативно-стратегічних дій ДПСУ.

Для досягнення програмних результатів навчання з навчальної дисципліни слухач повинен володіти відповідними компонентами освітньої програми:

ПРН-2 Розробляти та організовувати опрацювання нормативних документів (щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні), які відносяться до управлінських функцій центрального органу виконавчої влади та територіальних органів, що реалізують державну політику у сфері охорони державного кордону.

Оцінка результату визначається рівнем теоретичних знань щодо методики розрахунку забезпеченості виконання завдань, що визначаються нормативними документами центрального органу виконавчої влади та територіальних органів, що реалізують державну політику у сфері охорони державного кордону, а також обґрунтованістю розроблених нормативних документів чи їх елементів з питань ресурсного та фінансового забезпечення.

ПРН-7 Здійснювати управління органами та структурними підрозділами ДПСУ, ефективно застосовуючи провідні технології та методи організаційного, інноваційного, ресурсного, фінансового та кадрового менеджменту.

Оцінка результату визначається рівнем теоретичних знань щодо технології та методів організаційного, інноваційного, ресурсного і фінансового забезпечення, а також обґрунтованістю рішень чи їх елементів з питань ресурсного та фінансового забезпечення.

ПРН-17 Вміти формувати управлінські рішення для підвищення ефективності діяльності ДПСУ, її органів та структурних підрозділів на різних рівнях управління і в умовах невизначеності.

Оцінка результату визначається рівнем теоретичних знань щодо методів розрахунків ресурсного і фінансового забезпечення, оцінювання їх ефективності, а також обґрунтованістю рішень чи їх елементів з питань ресурсного та фінансового забезпечення.

ПРН 18. Володіти методами спостереження та опису, ідентифікації та класифікації, інструментами аналізу для вирішення управлінських і дослідницьких завдань.

Оцінка результату визначається рівнем знань щодо методів дослідження проблем ресурсного і фінансового забезпечення, а також обґрунтованістю результатів проведених досліджень.

ПРН 19. Знати, розуміти та враховувати при здійсненні прикордонної діяльності та координаційної функції основи забезпечення воєнної безпеки держави, зокрема: законодавство України з питань оборони держави і територіальної оборони; повноваження, функції та завдання органів, підприємств, установ та організацій у сфері оборони держави і територіальної оборони; принципи їхньої діяльності, порядок взаємодії та координації як в умовах мирного часу, так і в особливий період; основи мобілізаційної підготовки і мобілізації в Україні; основи воєнної стратегії, застосування Збройних Сил України, проведення операцій.

Оцінка результату визначається рівнем знань щодо методів розрахунку спроможності ДПСУ та регіональних управлінь з питань ресурсного і фінансового забезпечення, а також обґрунтованістю результатів проведених розрахунків щодо забезпеченості прикордонної діяльності в різних умовах та режимах функціонування.

Результати навчання

Слухач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

загальні положення фінансово-економічного, матеріального, технічного та інженерного забезпечення; їх основні складові та порядок організації зазначених видів забезпечення в регіональному управлінні та ДПСУ у цілому; законодавчу базу та вимоги нормативних документів з питань всіх видів забезпечення; теоретичні основи фінансово-економічного, матеріального, технічного та інженерного забезпечення ДПСУ; особливості здійснення управлінської діяльності щодо фінансово-економічного, матеріального, технічного та інженерного забезпечення в різних умовах оперативно-службової діяльності регіональних управлінь та ДПСУ.

вміти:

правильно планувати та організовувати фінансово-економічне, матеріальне, технічне та інженерне забезпечення; здійснювати ефективні контрольні заходи за визначеними видами забезпечення; розробляти розпорядження з фінансово-економічного, матеріального, технічного та інженерного забезпечення з проведенням відповідних розрахунків; приймати ефективні управлінські рішення щодо фінансово-економічного, матеріального, технічного та інженерного забезпечення адміністрації ДПСУ та регіональних управлінь в різних умовах виконання оперативно-службових завдань;

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення слухачами наступних програмних результатів навчання:

Розробляти та організовувати опрацювання нормативних документів (щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні), які відносяться до управлінських функцій центрального органу виконавчої влади та територіальних органів, що реалізують державну політику у сфері охорони державного кордону.

Здійснювати управління органами та структурними підрозділами ДПСУ, ефективно застосовуючи провідні технології та методи організаційного, інноваційного, ресурсного, фінансового та кадрового менеджменту.

Вміти формувати управлінські рішення для підвищення ефективності діяльності ДПСУ, її органів та структурних підрозділів на різних рівнях управління і в умовах невизначеності.

А) У когнітивній сфері:

1. Знати терміни та визначення, що використовуються при планування та організації ресурсного забезпечення. Володіти законодавчою та нормативною базою щодо ресурсного забезпечення.
2. Розуміти як виконуються завдання ресурсного забезпечення. Пояснити принципи ресурсного забезпечення та зміст основних його складових.
3. Обирати першочергові та найважливіші завдання ресурсного забезпечення.
4. Аналізувати стан ресурсного забезпечення та робити висновки та пропозиції щодо його удосконалення.

5. Синтезувати, аргументувати висновки щодо концептуальних підходів з організації ресурсного забезпечення в Адміністрації ДПСУ та регіональних управліннях. Аргументувати порядок та послідовність виконання завдань ресурсного забезпечення.

Б) У афективній сфері:

1. Ініціювати самостійність і відповідальність при організації ресурсного забезпечення.
2. Демонструвати добру професійну, соціальну та емоційну поведінку при здійсненні професійної діяльності.

Для досягнення програмних результатів навчання з навчальної дисципліни слухач повинен:

1. Знати термінологію фінансово-економічного, матеріального, технічного та інженерного забезпечення ДПСУ; класифікацію видів тилового та технічного забезпечення; зміст і структуру процесів управління тиловим та технічним забезпеченням.

2. Розуміти вплив змін на конкретні сфери діяльності ДПСУ; порядок опису процесу стратегічного управління діяльністю та розвитку ДПСУ; оцінку результатів реалізації стратегій, наслідків прийнятих рішень; правила оцінки ефективності проведених заходів; сутність відділення суттєвого від несуттєвого під час стратегічного управління; порядок перетворення отриманої інформації в практику діяльності з реалізації стратегій.

3. Застосовувати знання з управління тиловим та технічним забезпеченням в нових умовах (ситуаціях), що виникають; враховувати дію законів і застосовувати принципи тилового та технічного забезпечення; методичний апарат прогнозування (стратегічного планування), прийняття рішень на запровадження зміну всіх сферах діяльності ДПСУ; сучасні системи керівництва при реалізації стратегій.

4. Аналізувати практичний досвід діяльності, виявляти помилки і упущення в діяльності ДПСУ, будувати причинно-наслідкові зв'язки в конкретних проблемних ситуаціях, що виникають під час управління органами ДПСУ, виявляти різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних для прийняття стратегічних управлінських рішень; діяльність колег при вирішенні ситуаційних завдань, виявляти помилки і упущення в логіці їх міркувань і аргументації фактів.

5. Синтезувати отримані знання і комбінувати нове ціле з частин для отримання більш загальної картини стратегічного управління діяльністю і розвитком ДПСУ; здійснювати стратегічне планування та запроваджувати стратегії розвитку, будувати моделі стратегічного управління; проводити генерування ідей, варіанти альтернативних рішень за визначеними критеріями для вирішення проблем, що виникають в ДПСУ; відпрацьовувати реферати, наукові праці (НДР), комплексні описи явищ за запропонованою тематикою.

6. Оцінювати на підставі аналізу досвіду управлінської діяльності (роботи у складі навчальної групи) цінність та можливість ефективного використання інформації, використовуючи відповідні критерії та стандарти (аргументувати оцінку); оцінювати логіку побудови інформаційного матеріалу, відповідність висновків наявним даним, значимість кінцевого результату діяльності, виходячи із запропонованих внутрішніх (логічність, послідовність, ясність, обґрунтованість) і зовнішніх (підпорядкованість визначеним цілям, ефективність, способи досягнення, відповідність прийнятим стандартам,

економічність) критеріїв; здійснювати конструктивну критику, рецензування запропонованих ідей, згідно визначених критеріїв; проводити ранжування різноманітних чинників.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Формування державного бюджету України.

Бюджет та бюджетна система України. Сутність і роль бюджету у фінансовій діяльності держави. Бюджетна система України.

Бюджетний процес в Україні. Порядок складання проекту бюджету України. Порядок розгляду та затвердження Державного бюджету України. Порядок виконання Державного бюджету України та внесення змін.

Тема 2. Основи фінансово-економічного забезпечення діяльності ДПСУ.

Основні засади фінансово-економічної діяльності ДПСУ. Нормативно-правове забезпечення фінансово-економічної діяльності ДПСУ. Обов'язки та права осіб органу ДПСУ з фінансового господарства. Контроль як функція управління фінансово-економічною діяльністю ДПСУ.

Особливості організації та ведення фінансово-економічної діяльності в ДПСУ. Організаційні засади фінансово-економічної діяльності ДПСУ. Контрольні заходи щодо фінансово-економічної діяльності ДПСУ.

Тема 3. Фінансово-економічне забезпечення в контексті стратегічного розвитку ДПСУ.

Фінансово-економічне забезпечення основних напрямів розвитку ДПСУ. Економічна характеристика та зміст кошторису ДПСУ. Основні засади здійснення державних закупівель товарів, робіт і послуг для потреб ДПСУ.

Виконання видаткової частини бюджету ДПСУ. Особливості складання, розгляду, затвердження та виконання кошторису ДПСУ. Процедури проведення публічних закупівель. Укладання господарських договорів та угод в ДПСУ. Реєстрація зобов'язань в органах Державного казначейства України.

Тема 4. Планування матеріального забезпечення діяльності ДПСУ на наступний календарний рік.

Загальні основи матеріального забезпечення ДПСУ. Функціонування органів управління матеріального забезпечення. Вихідні дані для організації роботи тилових органів. Визначення потреби органів охорони державного кордону в матеріальних засобах.

Робота Голови ДПС «СИНІХ» (Начальника регіонального управління) щодо оцінки стану матеріального забезпечення та визначення завдань на наступний календарний рік. Оцінка стану матеріального забезпечення ДПС «С» (РУ). Визначення основних завдань щодо матеріального забезпечення діяльності ДПС «С» (Регіонального управління) на наступний календарний рік.

Тема 5. Матеріальне забезпечення сил та засобів ДПСУ при загостренні обстановки на державному кордоні.

Матеріальне забезпечення прикордонної операції. Сили та засоби тилу ДПСУ, які залучаються до проведення операції. Планування проведення прикордонної операції. Ресурсне забезпечення прикордонної операції.

Планування тилового забезпечення прикордонної операції. Підготовка та розгляд пропозицій з тилового забезпечення проведення прикордонної операції. Постановка завдань підлеглим.

Тема 6. Матеріальне забезпечення сил та засобів ДПСУ під час дій в інтересах оборони України.

Матеріальне забезпечення органів ДПСУ, які залучаються до проведення спільних операцій з відбиття озброєного вторгнення. Сили і засоби угруповання тилу для виконання завдань із забезпечення органів ДПСУ. Організація забезпечення спільної операції. Організація взаємодії з органами матеріального забезпечення інших збройних формувань.

Тилове забезпечення регіонального управління в умовах ймовірної збройної агресії. Підготовка та розгляд пропозицій з тилового забезпечення регіонального управління. Постановка завдань підлеглим.

Тема 7. Система технічного забезпечення діяльності ДПСУ.

Загальні основи організації технічного забезпечення в ДПСУ. Структура системи технічного забезпечення. Принципи технічного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ.

Планування укомплектування ДПСУ озброєнням та військовою технікою. Організація укомплектування частин та підрозділів ДПСУ озброєнням. Проведення аналізу та визначення потреб. Організація укомплектування частин та підрозділів ДПСУ військовою технікою.

Планування забезпечення ракетами, боєприпасами та військово-технічним майном ДПСУ. Планування забезпечення ракетами, б/п та ВТМ частин та підрозділів ДПСУ. Організація та здійснення забезпечення частин та підрозділів ДПСУ ракетами, б/п та ВТМ.

Концептуальні основи планування експлуатації озброєння та військової техніки ДПСУ. Принципи планування експлуатації озброєння та військової техніки. Керівні документи в якості вихідних даних для планування експлуатації озброєння і військової техніки. Механізм планування експлуатації озброєння і техніки у ДПСУ

Методологія організації та здійснення відновлення озброєння та військової техніки ДПСУ. Принципи та сутність системи відновлення озброєння та військової техніки. Структура системи відновлення озброєння та військової техніки у ДПСУ. Проблематика потреб.

Система спеціальної та технічної підготовки особового складу технічних служб, підрозділів ДПСУ. Місце та роль спеціальної підготовки технічних підрозділів, служб. Керівні документи для планування спеціальної та технічної підготовки особового складу технічних служб та підрозділів. Механізм реалізації спеціальної та технічної підготовки у ДПСУ

Тема 8. Планування технічного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ.

Робота Голови ДПС «С» (начальника РУ) щодо визначення завдань технічного забезпечення діяльності ДПС «С» на наступний календарний рік. Оцінка Головою ДПС «С» (начальника РУ) стану технічного забезпечення. Визначення основних завдань технічного забезпечення діяльності ДПС «С» (РУ) на наступний рік.

Планування технічного забезпечення прикордонної операції. Підготовка та розгляд пропозицій щодо ТехЗ проведення прикордонної операції. Постановка завдань підлеглим.

Визначення основних завдань технічного забезпечення при застосуванні сил та засобів ДПС «С» (РУ) в особливий період. Підготовка та розгляд пропозицій щодо ТехЗ при застосуванні сил та засобів ДПС «С» в особливий період. Постановка завдань підлеглим.

Тема 9. Концептуальні основи та структура інженерного забезпечення ДПСУ.

Концепція державної цільової програми з облаштування та реконструкції державного кордону України. Сутність концепції державної цільової програми з облаштування та реконструкції державного кордону України. Основні положення концепції. Перспективи реалізації основних вимог концепції.

Державна політика з питань інженерного облаштування державного кордону України. Державні підходи до питання інженерного облаштування демаркованих ділянок державного кордону. Особливості державної політики щодо питання інженерного облаштування недемаркованих ділянок державного кордону.

Тема 10. Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при загостренні обстановки на державному кордоні України, припиненні збройних та інших провокацій.

Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при загостренні військово-політичної обстановки на кордоні. Організація інженерного забезпечення при перебудові охорони кордону на ділянці регіонального управління. Організація інженерного забезпечення при пошуку та ліквідації ДРГ.

Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при припиненні збройних та інших провокацій на кордоні. Організація інженерного забезпечення при підготовці до відбиття збройного вторгнення. Організація інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення по досвіду проведення АТО та ООС.

Досвід з організації інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності ДПСУ при відбитті збройного вторгнення. Досвід інженерного забезпечення відбиття збройних вторгнень за подіями на острові Коса Тузла. Досвід інженерного забезпечення під час анексії Криму та підготовці до ймовірного вторгнення на ділянці Азово-Чорноморського регіонального управління. Досвід інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення під час проведення АТО на ділянці Донецько-Луганського регіонального управління.

Тема 11. Заходи інженерного забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ в інтересах оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості.

Інженерне забезпечення застосування сил та засобів ДПСУ при загостренні військово-політичної обстановки на кордоні. Організація інженерного забезпечення при перебудові охорони кордону на ділянці регіонального управління. Організація інженерного забезпечення при пошуку та ліквідації ДРГ. Особливості інженерного забезпечення на недемаркованих ділянках державного кордону.

Інженерне забезпечення ведення оборонної операції регіонального управління в умовах захисту суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості Синіх. Особливості інженерного забезпечення в ході ведення оборонної

операції регіонального управління в умовах захисту суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості України. Сили та засоби інженерного забезпечення в ході ведення оборонної операції регіонального управління.

Сучасний стан державної політики щодо інженерного облаштування державного кордону України та перспективи щодо її розвитку. Перспективи з підвищення ефективності інженерного облаштування демаркованих ділянок державного кордону України. Перспективи з підвищення ефективності інженерного облаштування недемаркованих ділянок державного кордону України.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Навчальний процес побудований таким чином: лекції – 6 год., групові заняття – 28 год., групові вправи – 14 год., семінарські заняття – 10 год., підсумковий контроль – 4 год., індивідуальна робота – 58 год., самостійна робота – 60 год.; разом – 180 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного і дослідницького навчання та візуалізації), семінари, групові вправи в рамках оперативно-стратегічної задачі, самостійна робота.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, виступи на семінарах, написання рефератів, захист практичних робіт, підготовка документів (їх складових) та пропозицій на групових вправах, курсова робота, підсумковий контрольний захід. Види семестрового контролю: диференційований залік.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Оцінювання знань, вмінь та навичок слухачів здійснюється за методикою, визначеною «Положенням про оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Національній академії ДПСУ України».

Курс передбачає аудиторні заняття, індивідуальну роботу і роботу у складі групи, а також самостійне вивчення матеріалу з використанням консультації викладача.

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях, обов'язкових для оцінювання з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу.

Під час навчання не допустимо порушення академічної доброчесності.